حالقتىق كاسپورىنداردىڭ سىرتقى ساۋداداعى تۇلعالىق ورنى ۇزدىكسىز بەكەمدەلدى

ـــــ شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋداسىنداعى جارقىن تۇيىندەرگە نازار④

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى تويا

3 ـ ايدىڭ سوڭىندا شينجياڭ پۇسلىيىن ساۋدا شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگى قازاقستاننىڭ يلييىن توبىمەن جالپى قۇنى 250 ميللىون يۋاندىق ستراتەگيالىق سەلبەستىك كەلىسىمنە قول قويىپ، شەكارا اتىناعان قامداۋ تىزبەگىن بىرگە قۇراتىن بولدى. "ورتا ازيا ەلدەرىنىڭ وراسان زور ساۋدا ورايى بىزگە اناعۇرلىم زور سىرتقى ساۋدا بازارىن اشۋ سەنىمىن سيلادى"، ـ دەدى سەرىكتەستىكتىڭ باس ديرەكتورى چىن دانرۇي.

ءبىرىنشى ماۋسىمدا شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدا يمپورت ـ ەكسپورت جالپى قۇنى 68 ميلليارد 70 ميللىون يۋان حالىق اقشاسى بولدى، مۇنىڭ ىشىندە حالقتىق كاسپورنداردىڭ يمپورت ـ ەكسپورتى 65 ميلليارد 10 ميللىون يۋان بولىپ، سايكەس مەزگىلدەگىدەن 2%. 94 ارتىپ، سىرتقى ساۋدا جالپى قۇنىنىڭ 5%. 95ىن يەلەپ، بىلتىرعى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 8. 6 پايىز جوعارىلادى. مۇنان شينجياڭدا- عى حالقتىق كاسپورنداردىڭ سىرتقى ساۋداداعى تۇلعالىق ورنىنىڭ كۇن سايىن كۇشەيىپ، سىرتقى ساۋدانىڭ "ورنىقتىرعىشتىق" رولىنىڭ ۇزدىكسىز ساۋلەلەنگەندىگىن كورۋگە بولادى.

حالقتىق كاسپورنداردىڭ سىرتقى ساۋدا سالا- سىندا قول جەتكىزگەن كورنەكتى ناتيجەلەرى ءۇزد- نىڭ ومىرشەڭدىك كۇشى مەن سەرپىمدىلىگىنەن سىرت، اۋتونوميالى رايوننىڭ ورتا ازيا ەلدەرىمەن ەكونوميكا ـ ساۋدا سەلبەستىگىن جوعارى دەڭگەيدە دامىتۋىنىڭ، سوندداي ـ اق سىرتقى ساۋدانىڭ ور- نىقتىلعان ساقتاپ، ساپاسىن جوعارىلاتۋدى جانە شە- كارا وتكەلدەرىنىڭ ىركىلىسسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۋدى جەبەيتىن ساياساتتىق شارالاردى تياناقتاندى- رىپ، ونىمدىلىك جاراتۋىنىڭ ارقاسى.

اۋتونوميالى رايوندىق ساۋدا دەستەرى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ مۇشەسى، ورىن- باسار مەڭگەرمە باستىعى حى گوچيڭ مىنالاردى ءبىلـ- دىردى: اۋتونوميالى رايوننىڭ سىرتقى ساۋدانى ور- نىقتىرۋ، شەتەل قارجىسىن ورنىقتىرۋ قىزمەتىن سايـ- كەستىرۋ مەحانيزمىنىڭ رولىن ساۋلەلەندىرۋ نەگىزىن- دە، اۋتونوميالى رايوندىق ساۋدا دەستەرى مەڭگەرمە- سى ءتۇيىندى سىرتقى ساۋدا كاسپورنداردىڭ "اق تىزبەسى" ءتۇزۋمىن ويداعىداي تياناقتاندى- رىپ، شينجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدانى دامىتۋ ساياسات جۇيەسىن ورناتتى.

الدىڭعى مەرزىمدە سىرتقى ساۋدانىڭ جاڭالىق اشا داۋىن ىلگەرىلەتۋ سياقتى 4 كەزەك ساياسات ـ شارالاردى شعارۋ نەگىزىندە، جاعايدىڭ وزگەرد- سىنە سايـ، اۋتونوميالى رايوندىق ساۋدا دەستەرى مەڭگەرمەسى 1 ـ ايدىڭ سوڭىندا تاعى اۋتونوميالى رايوننىڭ سىرتقى ساۋدانىڭ ورنىقتى دامۋىن قولداي- تىن 8 ءتۇرلى شاراسىن شعاردى، سونىمەن بىرگە شينجياڭ سالىق مەكەمەسىمەن «"ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول" قۇرىلىسىنا دەم بەرۋ سەلبەستىك كەلىسىمنە» قول قويىپ، سىرتقى ساۋدا كاسپورنداردىڭ قينىشـ- لىق قسىپاعىنان قۇتىلۋىنا بار كۇشپەن كومەكتەستى.

الدىڭعى 3 ايدا اۋتونوميالى رايوندىق ساۋدا دەستەرى مەڭگەرمەسى 100گە جۋىق كاسپورىنعا (رەت) تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزىپ، اڭگىمە وتكە- زىپ، 1875 يمپورت ـ ەكسپورت ەلەكترونداى رۇقساتىن كۇالىگىن بەكتىپ تاراتىپ، 124% ارتتىر- عان؛ شينجياڭدا يمپورت ـ ەكسپورتتا ناقتى ناتيجە- سى بار سىرتقى ساۋدا كاسپورنى 1535كە جەتىپ، 12% ارتىپ، يمپورت ـ ەكسپورت ىنالمىنىڭ بەينە- سى ورنىقتى بولعان.

"1 ـ ايدان بەرى، سەرىكتەستىگىمىزدە ءار كۇنى ءتۇرلى زاتتاردى تولتىرا تيەگەن 20 ـــ 30 اۋ- تومبىلدىق ەركەشتام شەكارا وتكەلىنەن، تورعات شە- كارا وتكەلىنەن شعادى. بۇرىن 2 ـ ايدان 4 ـ ايعا دە- ىنگى ۋاقىت شەكارا وتكەلدەرىنىڭ سىرتقى ساۋداسى- نىڭ سايابىر مەزگىلى بولاتىن، الايدا بىيل ەرەكشە قاۋىرت بولدى"، ـ دەدى 4 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى شينجياڭ جينجيۇيۋە ساۋدا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باس ديرەكتورى سادىق مامەت.

شينجياڭ جينجيۇيۋە ساۋدا شەكتى سەرىكتەسـ- تىگى ـــ قاشقار يۇانفاڭ حالقارالىق زات ىنالىم پورتى شەكتى جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ قا- راستىلعىنداعى سىرتقى ساۋدا كاسپورنى. ءبىرىنشى ماۋسىمدا قاشقار يۇانفاڭ حالقارالىق زات ىنالىم پورتى سەرىكتەستىگىنىڭ قىرعىزستان، تاجىكستان سياقتى ەلدەرمەن ورنىتەتكەن سىرتقى ساۋدا ەكسپورت سوماسى 130 ميللىون دوللارعا جەتتى. قا- زىرگە دەيىن بۇل سەرىكتەستىكتىڭ بىيلعى ەل ءىشى ـ سىرتىنداعى قاريدارلارمەن كەلىسكەن تاپسىرىس جالپى سوماسى 500 ميللىون دوللارعا تايادى.

"توڭىرەكتەگى ەلدەردەگى ساۋداگەرلەرمەن سەلبەستىك جاساعانىمىز 15 جىل بولدى، ەكسپورت تاۋارلارى تومەن دەڭگەيلى كۇندەلىكتى تۇتىنىس بۇ- يىمدارىنان جوعارى ۇستەمە قۇندى ونىمگە قاراي ويىستى، قاريدارلاردىڭ تالابى دا بارعان سايىن جو- عارىلادى". سادىق بىلاي دەدى: تاپسىرىستى مەقتى ۇستاۋ ءۇشىن، 2020 ـ جىلدىڭ سوڭىنان بەرى، قاشقار يۇانفاڭ حالقارالىق زات ىنالىم پورتى سەرىكـ- تەستىگى ونىمدەردى كەدەڭگە مالىمدەۋ، قامبادا ساقتاۋ، ەل ءىشى ـ سىرتىندا تاسىمالداۋ سياقتى بۇيىندار- دى بىرىكتىرىپ، قاريدارلاردى قولايلى جەلىلەس قىزمەت وتەۋمەن قامدادى، سونىمەن بىرگە ارناۋلى اۋ- توكولىك تاسىمال ۇجىمىن ۇيىمداستىردى، ي ـ ۋدان قاشقارعا، ودان تاشكەنتكە (وزبەكستاننىڭ استاناسى) دەيىنگى اۋتوموبيل تاسىمال ۋاقىتى 5 جىلدىڭ الدىن- داعى 13 كۇننەن قازىر 7 ـــ 8 كۇنگە قىسقاردى.

كەدەننەن ءوتۋدى قولايلىلاندىرۋ حالقتىق كا- سپورنداردىڭ سىرتقى ساۋدانى دامىتۋىنا دەم بەردى. تاياۋ جىلداردان بەرى، ەلىمىزدە وندىرىلـ- گەن اۋتوموبيلدەردىڭ ورتا ازيا بازارىنداعى ساتىلۋ مولشەرى قاۋىرت ارتتى، چيرۇي اۋتوموبيلىنىڭ زات ىنالىمىن ءبولىپ كوتەرەگە الۋشى ساۋداگەر رەتىن- دە، بىيل ءبىرىنشى ماۋسىمدا شينجياڭ دىلۇيا حالقا- رالىق زات ىنالىمى شەكتى سەرىكتەستىگى ارناۋلى پويەز ارقىلى قازاقستانعا قۇنى 102 ميللىون يۋاندىق 679 چيرۇي اۋتوموبيلىن جونەلتتى.

ينجەنەريالىق زات ىنالىمى ـــ شينجياڭ دىلۇيا حالقارالىق زات ىنالىمى سەرىكتەستىگىنىڭ نەگىزگى كاسىبى. سەرىكتەستىكتىڭ ورنىباسار باس ديرەكتو- رى جاڭ ۋي بىلاي دەپ تانىستىردى: بىيل جىل با- سىنان بەرى، ءۇرىمجى كەشەندى قورعاماليا باجى اۋماعى اشقان اۋتوكولىك ەكسپورت جاڭا ارناسى سە- رىكتەستىكتىڭ حالقارالىق تاسىمالىنداعى كىلتەڭ ما- سەلەلەردى ءونىمدى شەشپ، سەرىكتەستىكتىڭ شە- كارا سىرتىنداعى بازارىن كەڭەيتۋىنە دەم بەردى.

ءۇرىمجى كەشەندى قورعاماليا باجى اۋماعىندا اۋتوكولىكتى ءتۇسىرىپ ەكسپورت ەتۋ كاسىبىن بە- تىرگەندە، قىزمەت وتەۋ ارناۋلى قىزمەتكەرلەرى ءتۇرلى راسمياتتاردى تۇتاس بارىستا ىلەسپ ءبە- تىرىپ، 24 ساعات بويى كەدەن، تەمىر جول سياقتى تاراۋلاردىڭ كاسپورنداردىڭ قينىشىلعىن شەشۋىن، اۋتوكولىكتەردى جونەلتكەنگە دەيىن جانە كەدەننەن شىققانعا دەيىن سايكەستىردى. "بۇدان ۇكىمەت تاراۋلارىنىڭ قىزمەت وتەۋ ونىمـ- دىلىگىن كورۋگە بولادى. بىيل ءبىز ءۇرىمجى كە- شەندى قورعاماليا باجى اۋماعىنان 30 مىڭ چيرۇي اۋتوموبيلىن ەكسپورت ەتۋدى جوسپارلاپ وتىر- مىز، سونىمەن بىرگە ءۇزىمىزدىڭ قىزمەت وتەۋ ونىمدىلىگىمىزدى جوعارىلاتىپ، قىزمەت وتەۋ كولە- مەمىزدى كەڭەيتۋ ارقىلى اناعۇرلىم كەڭ حالقارالىق بازار اشامىز"، ـ دەدى جاڭ ۋي.

جۇىق جىلداردان بەرى، سىرتقى ورتا قاتاڭ دا كۇردەلى بولدى، الايدا شينجياڭنىڭ حالقتىق كاسـ- پورنىنداعى ءتۇرلى قينىشىلقتاردى جەڭىپ، ءبىرشاما كۇشتى سەرپىمدىلىك بايقاتتى. "حالقتىق كاسپورنىندار- دىڭ باتىلدىقپەن اتويلاۋىنىڭ نەگىزى ۇزدىكسىز ساپالـ- انعان شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىنان ءارى كاسپورىنـ- دارعا تيىمدىلىك جاساۋ ساياساتتارىنىڭ ورتاعا قويىلۋىنان كەلدى"، ـ دەدى شينجياڭ حالقتىق شارۋاشىلىقتى زەرتتەۋ قوعامىنىڭ باستىعى حۋاڭ شۇانچيان.

شينجياڭ حالقتىق كاسپورنداردىڭ ەكسپورت تاۋارلارىنىڭ قۇرىلىمى ۇزدىكسىز ساپالـ- انىپ، قۇن تىزبەگىنىڭ تومەنگى دەڭگەيىنەن جوعا- رى دەڭگەيىنە قاراي ءوتتى، ءداستۇرلى كاسىپتەن جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپكە قاراي كەڭەيدى، نەگىزد- نەن ۋاكىلەتتى وندىرىسپەن شۇعىلدانۋدان دەربەس مارکا جەتىلدىرۋگە باسا ءمان بەرۋگە قاراي ويىستى. "شينجياڭ حالقتىق كاسپورنداردىڭ تيىن جاڭالاپ، دارەجەسىن ءوسىرۋ، دىشكى ـ سىرتقى ساۋدانى ءبىر تۇلـ- عالاندىرۋ سياقتى جاقتاردا ۇزدىكسىز ىزدەنىس جاساۋد- نا جانە قايراتتانا العا ۇمتىلۋىنا بايلانىستى، ونىڭ سىرتقى ساۋداداعى تۇلعالىق ورنى اناعۇرلىم بەكەمدەلە تۇ- سەدى"، ـ دەدى حۋاڭ شۇانچيان.

پورتى سەرىكتەستىگىنىڭ قىرعىزستان، تاجىكستان سياقتى ەلدەرمەن ورنىتەتكەن سىرتقى ساۋدا ەكسپورت سوماسى 130 ميللىون دوللارعا جەتتى. قا- زىرگە دەيىن بۇل سەرىكتەستىكتىڭ بىيلعى ەل ءىشى ـ سىرتىنداعى قاريدارلارمەن كەلىسكەن تاپسىرىس جالپى سوماسى 500 ميللىون دوللارعا تايادى.

"توڭىرەكتەگى ەلدەردەگى ساۋداگەرلەرمەن سەلبەستىك جاساعانىمىز 15 جىل بولدى، ەكسپورت تاۋارلارى تومەن دەڭگەيلى كۇندەلىكتى تۇتىنىس بۇ- يىمدارىنان جوعارى ۇستەمە قۇندى ونىمگە قاراي ويىستى، قاريدارلاردىڭ تالابى دا بارعان سايىن جو- عارىلادى". سادىق بىلاي دەدى: تاپسىرىستى مەقتى ۇستاۋ ءۇشىن، 2020 ـ جىلدىڭ سوڭىنان بەرى، قاشقار يۇانفاڭ حالقارالىق زات ىنالىم پورتى سەرىكـ- تەستىگى ونىمدەردى كەدەڭگە مالىمدەۋ، قامبادا ساقتاۋ، ەل ءىشى ـ سىرتىندا تاسىمالداۋ سياقتى بۇيىندار- دى بىرىكتىرىپ، قاريدارلاردى قولايلى جەلىلەس قىزمەت وتەۋمەن قامدادى، سونىمەن بىرگە ارناۋلى اۋ- توكولىك تاسىمال ۇجىمىن ۇيىمداستىردى، ي ـ ۋدان قاشقارعا، ودان تاشكەنتكە (وزبەكستاننىڭ استاناسى) دەيىنگى اۋتوموبيل تاسىمال ۋاقىتى 5 جىلدىڭ الدىن- داعى 13 كۇننەن قازىر 7 ـــ 8 كۇنگە قىسقاردى.

كەدەننەن ءوتۋدى قولايلىلاندىرۋ حالقتىق كا- سپورنداردىڭ سىرتقى ساۋدانى دامىتۋىنا دەم بەردى. تاياۋ جىلداردان بەرى، ەلىمىزدە وندىرىلـ- گەن اۋتوموبيلدەردىڭ ورتا ازيا بازارىنداعى ساتىلۋ مولشەرى قاۋىرت ارتتى، چيرۇي اۋتوموبيلىنىڭ زات ىنالىمىن ءبولىپ كوتەرەگە الۋشى ساۋداگەر رەتىن- دە، بىيل ءبىرىنشى ماۋسىمدا شينجياڭ دىلۇيا حالقا- رالىق زات ىنالىمى شەكتى سەرىكتەستىگى ارناۋلى پويەز ارقىلى قازاقستانعا قۇنى 102 ميللىون يۋاندىق 679 چيرۇي اۋتوموبيلىن جونەلتتى.

ينجەنەريالىق زات ىنالىمى ـــ شينجياڭ دىلۇيا حالقارالىق زات ىنالىمى سەرىكتەستىگىنىڭ نەگىزگى كاسىبى. سەرىكتەستىكتىڭ ورنىباسار باس ديرەكتو- رى جاڭ ۋي بىلاي دەپ تانىستىردى: بىيل جىل با- سىنان بەرى، ءۇرىمجى كەشەندى قورعاماليا باجى اۋماعى اشقان اۋتوكولىك ەكسپورت جاڭا ارناسى سە- رىكتەستىكتىڭ حالقارالىق تاسىمالىنداعى كىلتەڭ ما- سەلەلەردى ءونىمدى شەشپ، سەرىكتەستىكتىڭ شە- كارا سىرتىنداعى بازارىن كەڭەيتۋىنە دەم بەردى.

ءۇرىمجى كەشەندى قورعاماليا باجى اۋماعىندا اۋتوكولىكتى ءتۇسىرىپ ەكسپورت ەتۋ كاسىبىن بە- تىرگەندە، قىزمەت وتەۋ ارناۋلى قىزمەتكەرلەرى ءتۇرلى راسمياتتاردى تۇتاس بارىستا ىلەسپ ءبە- تىرىپ، 24 ساعات بويى كەدەن، تەمىر جول سياقتى تاراۋلاردىڭ كاسپورنداردىڭ قينىشىلعىن شەشۋىن، اۋتوكولىكتەردى جونەلتكەنگە دەيىن جانە كەدەننەن شىققانعا دەيىن سايكەستىردى. "بۇدان ۇكىمەت تاراۋلارىنىڭ قىزمەت وتەۋ ونىمـ- دىلىگىن كورۋگە بولادى. بىيل ءبىز ءۇرىمجى كە- شەندى قورعاماليا باجى اۋماعىنان 30 مىڭ چيرۇي اۋتوموبيلىن ەكسپورت ەتۋدى جوسپارلاپ وتىر- مىز، سونىمەن بىرگە ءۇزىمىزدىڭ قىزمەت وتەۋ ونىمدىلىگىمىزدى جوعارىلاتىپ، قىزمەت وتەۋ كولە- مەمىزدى كەڭەيتۋ ارقىلى اناعۇرلىم كەڭ حالقارالىق بازار اشامىز"، ـ دەدى جاڭ ۋي.

جۇىق جىلداردان بەرى، سىرتقى ورتا قاتاڭ دا كۇردەلى بولدى، الايدا شينجياڭنىڭ حالقتىق كاسـ- پورنىنداعى ءتۇرلى قينىشىلقتاردى جەڭىپ، ءبىرشاما كۇشتى سەرپىمدىلىك بايقاتتى. "حالقتىق كاسپورنىندار- دىڭ باتىلدىقپەن اتويلاۋىنىڭ نەگىزى ۇزدىكسىز ساپالـ- انعان شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىنان ءارى كاسپورىنـ- دارعا تيىمدىلىك جاساۋ ساياساتتارىنىڭ ورتاعا قويىلۋىنان كەلدى"، ـ دەدى شينجياڭ حالقتىق شارۋاشىلىقتى زەرتتەۋ قوعامىنىڭ باستىعى حۋاڭ شۇانچيان.

شينجياڭ حالقتىق كاسپورنداردىڭ ەكسپورت تاۋارلارىنىڭ قۇرىلىمى ۇزدىكسىز ساپالـ- انىپ، قۇن تىزبەگىنىڭ تومەنگى دەڭگەيىنەن جوعا- رى دەڭگەيىنە قاراي ءوتتى، ءداستۇرلى كاسىپتەن جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپكە قاراي كەڭەيدى، نەگىزد- نەن ۋاكىلەتتى وندىرىسپەن شۇعىلدانۋدان دەربەس مارکا جەتىلدىرۋگە باسا ءمان بەرۋگە قاراي ويىستى. "شينجياڭ حالقتىق كاسپورنداردىڭ تيىن جاڭالاپ، دارەجەسىن ءوسىرۋ، دىشكى ـ سىرتقى ساۋدانى ءبىر تۇلـ- عالاندىرۋ سياقتى جاقتاردا ۇزدىكسىز ىزدەنىس جاساۋد- نا جانە قايراتتانا العا ۇمتىلۋىنا بايلانىستى، ونىڭ سىرتقى ساۋداداعى تۇلعالىق ورنى اناعۇرلىم بەكەمدەلە تۇ- سەدى"، ـ دەدى حۋاڭ شۇانچيان.

(باسى 1 ـ بەتتە)

وسى ارقىلى نازاريا ۇيرەنۋ بەلسەندىلىگىن، ىرىقتى- لىعىن كۇشەيتەدى، قاجماي ـ تالماي شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىمەن بۇكىل پارتيانى قارۋلاندىرۋدا، حالقتى تاربيەلەۋدە، امالياتقا جەتەكشىلىك ەتۋدە كەلەلى ماڭىزعا يە. نەگىز- گى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ تىڭعىلىقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋىن ىلگەرىلەتۋدە كىتاپ وقۋ كلاسىنىڭ جە- تەكشىلىك رولىن شنايى ساۋلەلەندىرۋ كەرەك.

كىتاپ وقۋ كلاسىنىڭ جەتەكشىلىك رولىن ساۋلەلەندىرۋدە، ءسوز جوق، فورماشىلدىققا، تو- رەشىلدىككە باتىل قارسى تۇرۋ كەرەك. باسشى كادرلار كىتاپ وقۋ كلاسىندا باس كورسەتپە قانا قويماي، اسىرەسە، كوڭىلى كىتاپ وقۋ كلاسىندا بولۋى كەرەك. ساياسي تانىمدى كۇشەيتىپ، ۇيرەنۋ پوزيتسياسىن دۇرىستاپ، ۇيرەنۋ ستيلىن جاقسارتىپ، نازارىن باسقاعا اۋدارماي كىتاپتاردى زەرتتەپ وقۋ، دەن قويا بايىپپەن وزدىگىنەن ۇيرەنۋ، ىشكەرىلەي ءونىمدى زەرتتەپ ـ تالقىلاپ، پىكىر اۋىستىرىپ، ۇيرەنۋ ارقىلى ناتيجە- گە قول جەتكىزۋگە، ۇيرەنۋ ارقىلى تۇسىنۋگە، ۇيـ- رەنۋدى كادەگە جاراتۋعا شنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. اسىرەسە، ماسەلەنى باعدار ەتۋگە تاباندى بولىپ، ۇيرەنۋ بارىسىندا نازاردى ماسەلەگە شو- عىرلاندىرىپ ۇيرەنۋ، زەرتتەۋ ـ تالقى بارىسىندا ماسەلەنى كوزدەۋ، ۇيرەنۋ جەتىستىكتەرىنىڭ قىزمەت ورىستەتۋدىڭ جاڭا وي جەلىسىنە، ماسە- لەلەردى شەشۋدىڭ جاڭا ادىسىنە اينالۋىن ىلگەرد- ىرەتۋ كەرەك.

كىتاپ وقۋ كلاسىنىڭ جەتەكشىلىك رولىن ساۋلەلەندىرۋدە نازارياني ءىس جۇزىندەگىپەن باي- لانىستىراتىن مارکسيزمدىك تاماشا ۇيرەنۋ ستيلىن زور كۇشپەن اسقاقتاتۋ كەرەك. كىتاپ وقۋ كلاسىن- داعى شوعىرلى ۇيرەنۋ ارقىلى پارتيانىڭ جاساماپاز نازاريىسىن تانۋدى جانە يگەرۋدى ۇزدىكسىز تە- رەڭدەتپە، پارتيانىڭ جاساماپاز نازاريىسىنان پايدا- لانىپ جاڭا جاعدايلاردى زەرتتەۋ، جاڭا ماسەلە- لەردى شەشۋ، ۇيرەنۋ ارقىلى رۋحتى سومداۋ، ۇيرەنۋ ارقىلى پاراساتتى ارتتىرۋ، ۇيرەنۋ ارقىلى ستيلدى دۇرىستاۋ، ۇيرەنۋ ارقىلى دەستەردى جەبەۋ جاقتارىندا ناقتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋگە قۇلشىنۋ كەرەك. باسشى كادرلار وزەكتى ارقاۋ ەتۋگە، كەلەلى جاعدايعا قىزمەت وتەۋگە تاباندى بولىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنى ورىستەتۋدى پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ ءتۇرلى شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن دايەكتىلەندىرۋمەن، تياناقتاندىرۋمەن بىرلەستىرۋ، اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم ءۇزدىكسىز ۇيرەنۋ، قىزمەت ورنالاستىرۋلارىن دايەكتىلەندىرۋمەن بىرلەستىرۋ، ءۇز ءوڭىرىنىڭ، تاراۋىنىڭ، مەكەمەسىنىڭ وزەكتى قىز- مەتىن ىلگەرىلەتۋمەن بىرلەستىرۋ، ەكى جاعىن دا يگەرىپ، ەكى جاعىن دا جەبەپ، تاسقىنداعان ۇيرەنۋ، قىزمەت ىستەۋ ىنتاسىن قامال الىپ قيىندىقـ- تاردى جەڭۋدىڭ، ءىس تىندىرىپ ناتيجە شىعارۋدىڭ قۇدىرەتتى قوزعاۋشى كۇشىنە اينالدىرۋ كەرەك.

باسشى كادرلاردىڭ ءارقايسى جاقتاردا ءۇز باسىنان ونەگە كورسەتۋى، جوعارى ارقىلى تومەنـ- دى باستاۋى ءونىمدى باسشىلىق ءادىسى جانە قىزمەت ءادىسى سانالادى. نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنى ويداعىداي ورىستەتۋدە باسشى كادرلار تەك ۇيىمداستىرۋشى، جاۋاپتى ادام عانا ەمەس، ونان دا ماڭىزدىسى، باستاماشى بولىپ، جوعارى ساپالى كىتاپ وقۋ كلاسىنىڭ ۇيرەنۋدى، وي جۇـ- گىرتۋدى، قولدانۋدى ساباقتاستىرۋ، تانىمدى، سەنىمدى، ارەكەتتى بىرلىككە كەلتىرۋ جاعىندا ونەگە كورسەتپە، جەتەكشىلىك ەتۋ رولىن ساۋلە- لەندىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ تەرەڭـ- دەۋىن، ناقتىلانۋىن، كوكەيگە ۇيالاۋىن ىلگەرد- ىرەتۋى كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ۇزاق ۋاقىتتان بەرى، شينجياڭ ادامدارعا "قۋاڭ، سۋ تاپشى" دەگەن اسەر بەرىپ كەلدى. الايدا، رايون جاعدايى مەن سۋ جاعدايىنا ەگجەي ـ تەگجەيلى تالداۋ جاساساق، ادام باسىنا تۇرا كەلە- تىن سۋ بايلىعى مولشەرىنەن قارالاندا، شينجياڭنىڭ سۋ بايلىعىن از دەۋگە كەلمەيدى، قايتا بۇكىل ەلدىڭ ورتاشا دەڭگەيىنەن 2 ەسە اسىپ تۇسەدى. شينجياڭدا سۋ مۇلدە تاپشى ەمەس، سۋ بايلىعىن اشپە پايدالانۋدىڭ كەڭ داموۋ كەڭىستىگى بار.

شينجياڭداعى سۋ تاپشىلىعى، كوپ جاعدايدا، قۇرىلىمدىق سۋ تاپشىلىعى سانالادى. كەڭىستىك جاقتا باتىستا كوپ، شىعىستا از، سولتۇستىكتە كوپ، وڭتۇستىكتە از، تاۋلى وڭىردە كوپ، جازىقتا از بولىپ بەينەلەنۋمەن بىرگە، ۋاقىت جاعىنان دا سۋ مول مەزگىلى مەن سۋ تارتىلۋ مەزگىلى سىندى كورنەكتى پارىق بار؛ سونىمەن بىرگە كەيبىر وڭىرلەردىڭ جەر بەتى اعىنى شەكتى، جەر استى سۋىن شەكتەن تىس اشۋدىڭ قىسىمى وتە زور، كەيبىر جەرلەردە جەر بەتى سۋى جەتكىلىكتى بولـ- عانمەن، تولىق پايدالانىلماي وتىر.

وسىنداي جاعداي نەگىزىندە، ەگەر سۋ بايلـ- عىن باسقارۋ، پايدالانۋ وزەن الابى ارالىندا، وڭىر- لەر ارالىندا نەمەمەسە بيۋىتۋان مەن جەرگىلىكتى ورىن ارالىندا بىتىراندى باسقارىلۋ، ارىكىم ءوز بە- تىمەن كەتۋ كۇيىندە قالسا، سۋ بايلىعىنىڭ قۇرىلىم- دىق تاپشىلىعىن شەشۋ قيىنعا سوعادى. بىتىراندى، ءبولىپ تاستالعان باسقارۋ ءتۇزىلىسى شينجياڭنىڭ سۋ بايلىعىنان جوعارى ءونىمدى پايدالانۋعا تۇساۋ بولاتىن ەڭ ۇلكەن بوگەتكە اينالادى.

...

ماسەلەنىڭ ءتۇيىنىن بىرتىندەپ ءداپ باسپ، شەشۋ شاراسى جارىققا شىقتى.

اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم 10 ـ كەزەكتى كوميتەتىنىڭ ءۇشىنشى، بەسىنشى، التىنشى، جەتىنـ- شى جالپى ماجلىستەرى ىلگەرىندى ـ كەيىندى اشـ- لىپ، مەملەكەتتىك حاۋىپسىزدىگى مەن كەلەلى ستراتەگيالارىنا قىزمەت وتەۋدى، ونى قامتاماسىز ەتۋدى كوزدەپ، جاڭا داۋىردەگى جاڭا جورىقتا ىنتىماقتى، جاراسىمدى، گۇلدەنگەن، باي، ور- كەنيەتتى، العا باسقان، تىنىش ءومىر، شات ـ شادد- مان تىرشىلىك كەشىرگەن، ەكولوگياسى تاماشا كوركەم شينجياڭ قۇرۇدى كوزدەپ، سۋ بايلىعىن علمي جوسپارلاپ، پايدالانىپ، سۋ حاۋىپسىزدد- گىن قامتاماسىز ەتۋ قابىلەتىن شنايى جوعارىلاتىپ، شينجياڭنىڭ سۋ بايلىعىن باسقارۋ جوننىدە جۇيەلى ورنالاستىرۋ جاسادى. سۋ شينجياڭ قىزمەتىندە بۇرىن بولىپ كورمەگەن دەڭگەيگە كوتەرىلدى.

قامال الۋ شاراسىندا، ەڭ اۋەلى، كوپ جاقتى باسقارۋدى، بىتىراندى باسقارۋدى شەشۋدەن باستاپ كىرىسىپ، "ءبىر تۇتاس جۇيە" يدەياسىن بەرىك ورناتىپ، وسكەلەڭ سانالى جۇيەلىك وي ارقـ- لى بۇكىل شينجياڭنىڭ سۋ بايلىعىن تۇتاس تۇلعا رە- تىندە جوسپارلاپ، باسقارىپ، پايدالانىپ، ءبىر تۇتاس باسقارىلاتىن، جۇيەلى ىلگەرىلەتىلەتىن، شو- عىرلى، جوعارى ءونىمدى سۋ بايلىعىن باسقارۋ جۇيە- سىنىڭ قالىپتاسۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

سوندىقتان اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم سۋ بايلىعىن باسقارۋ كوميتەتىن ارنايى قۇرىپ، الاپ بوينىشا باسقارۋ، ءوڭىر بوينىشا باسقارۋ، ءبو- لىپ باسقارۋ سىندى كونە ءتۇزىلىستى تالقاندىپ، بۇكىل رايون بوينىشا بىرلىككە كەلگەن سۋ بايلـ- عىن ورنالاستىرۋ، باسقارۋ جۇيەسىن بىرتىندەپ قۇردى. سونىمەن بىرگە 9 اكادەميكتەن، 16 ماماڭـ- مان قۇرالعان اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم سۋ بايلىعىن باسقارۋ كوميتەتىنىڭ ماماندار كوميسسيا- سى جوعارى ولشەمدە قۇرىلىپ، اۋتونوميالى را- يوندىق پارتكومنىڭ علمي شەشىم جاساۋىنا بەرىك تە پارمەندى ترەك ازىرلەدى.

وي جەلىسى جاڭارسا ءورىس كەڭەيەدى. ءبىرسىپىرا شارالار اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم- نىڭ شينجياڭنىڭ سۋدى تىزگىندەۋ جاڭا جاعدايىن جوبالاۋداعى اقىل ـ پاراساتى مەن بەكمىن ايگىلە- دى ـــ وزەن الاپتارىن علمي ءبىر تۇتاس جوسپار- لاۋدى، سۋ قايناركىن اشۋعا، سۋ قايناركىن ۇنەمـ- دەۋگە تەڭ ءمان بەرۋدى، قىسقا مەرزىمگە، ۇزاق ۋاقىتقا تەڭ ءمان بەرۋدى كۇشەيتتى؛ بيۋىتۋان مەن جەرگىلىكتى ورىندى ءبىر تۇلعالاڭـ- دىرۋعا تاباندى بولىپ، الاپتىڭ كەشەندى جوبا- سى، تاسقىننان ساقتانۋ بوينىشا ورنالاستىرۋ، سۋ بايلىعىن جايعاستىرۋ سياقتى سالالاردىڭ سايكەسۋـ- دى، سەلبەسۋدى كۇشەيتتى؛ شينجياڭ سۋ يگىلىگى دەستەرىن دامىتۋعا قارجى قوسۋ (توبى) شەكتى سەـ- رىكتەستىگىن قۇرىپ، شينجياڭنىڭ سۋ بايلىعىن عىلمي، ۇيلەسىمدى ورنالاستىرۋدىڭ قىزمەت بىرىككەن كۇشىن قالىپتاستىردى.

"ءبىر تۇتاستىقتىڭ" تەبىنىن كۇشەيتۋ ارقىلى سۋ ۇنەمدەۋدى الدىمەن ويلاسۋ سىندى ءتۇبىرلى باعىتتى، كەڭىستىكتە بىركەلكى بولۋ كەلەلى پرينسيپىن، جۇيەلى تىزگىندەۋدىڭ يدەيالىق ءادىسىن، ەكى جاقتان كۇش جۇمساۋدىڭ نەگىزگى تالابىن سۋدى تىزگىندەۋدىڭ، سۋ يگىلىگىن گۇۋلـ- دەندىرۋدىڭ ءارقايسى بۇىندارىمەن، تۇتاس بارد- سىمەن شىن مانىندە ساباقتاستىردى، ايگىلەدى. يدەيا ۇزدىكسىز ازات بولىپ، ءتۇزىم ۇزدىكسىز كەمەلدەنىپ، شينجياڭنىڭ سۋ يگىلىگى دەستەرىنىڭ ارقاۋىن مەقتى ۇستادى.

كەشەندى شارا قولداندى
سۋدان پايدالانۋدا ۇتىمسىزدىقتان قۇنتتى، علمي بولۋعا قاراي بۇرىلىس جاسادى

شينجياڭنىڭ سۋ بايلىعى مولشەرى جىلنا شا- مامەن 83 ميلليارد 400 ميللىون تەكشەمەتر، ونىڭ ۇستىنە وزەن ـ كولدەردىڭ باسىم كوبى دەربەس جابىق سۋ جۇيەسىنە جاتادى، قايتكەندە بۇكىل شينجياڭ كولەمىندە ساپالى جايعاستىرىپ، تولىق پايدالانىپ، سۋ بايلىعىن ەڭ جوعارى شەكتە ونىمـ- دىلىگىن ساۋلەلەندىرۋنە مۇمكىندىك جاساۋع